

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22, 145/22 in 17/25; v nadaljnjem besedilu: ZPPDFT-2) je temeljni pravni akt, ki v Sloveniji določa ukrepe, pristojne organe in postopke za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje pranja denarja ter financiranja terorizma. Prav tako ureja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb zakona. Njegov glavni cilj je tako zagotoviti preglednost finančnih transakcij, zmanjšati tveganje za zlorabo finančnega sistema in okrepiti nadzor nad poslovnimi subjekti ter finančnimi institucijami.

ZPPDFT-2 določa obveznosti zavezancev, kamor med drugim spadajo banke, hranilnice, zavarovalnice, borznoposredniške družbe, notarji, odvetniki, nepremičninske družbe in druge organizacije, ki se pri svojem poslovanju srečujejo s tveganji pranja denarja. Ti zavezanci morajo izvajati ukrepe za ugotavljanje in preverjanje identitete svojih strank, spremljati poslovanje ter poročati o sumljivih transakcijah Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (v nadaljnjem besedilu: urad).

Med drugim ZPPDFT-2 ureja **register dejanskih lastnikov**, ki je ključen instrument za zagotavljanje preglednosti lastniških struktur pravnih subjektov in preprečevanje finančnih zlorab, predvsem glede pranja denarja in financiranja terorizma. Namen registra dejanskih lastnikov je omogočiti vpogled v to, kdo dejansko nadzoruje pravne osebe in druge subjekte, s čimer se zmanjšuje možnost prikrievanja premoženja ali zlorabe pravnih struktur za nezakonite dejavnosti.

Dejanski lastnik je fizična oseba, ki ima nad pravnim subjektom končni nadzor. To pomeni, da lahko neposredno ali posredno vpliva na njegovo upravljanje ali sprejemanje odločitev. V skladu z ZPPDFT-2 se za dejanskega lastnika šteje tisti, ki ima v lasti več kot 25 % delež pravne osebe, obvladuje več kot 25 % glasovalnih pravic ali kako drugače izvaja prevladujoč vpliv na upravljanje pravne osebe.

Vpis dejanskih lastnikov v register dejanskih lastnikov je zakonska obveznost pravnih oseb, vključno s podjetji, društvi, zavodi in drugimi organizacijami. Podatke morajo redno posodabljati in zagotavljati njihovo pravilnost ter resničnost. Obveznost vpisa in posodabljanja podatkov velja tudi za tuje pravne osebe, če poslujejo v Sloveniji.

Zaradi zgoraj navedenega velja področje dejanskega lastništva za eno najboljčutljivejših področij sistema preprečevanja pranja denarja, predvsem zaradi sodbe Sodišča Evropske unije iz leta 2022 (združeni zadevi C-37/20 in C-601/20), ki je razveljavila ureditev neomejenega javnega dostopa do registrov dejanskih lastnikov. Sodišče Evropske unije je namreč presodilo, da splošni javni vpogled predstavlja nesorazmeren poseg v pravico do zasebnosti in varstva osebnih podatkov, zato so morale države članice, vzpostaviti nov model dostopa, utemeljen na dokazovanju upravičenega interesa. Ta odločitev je bistveno spremenila dotedanjo ureditev transparentnosti ter sprožila revizijo nacionalnih postopkov, kriterijev in varovalnih mehanizmov, povezanih z razkrivanjem podatkov o dejanskih lastnikih.

Že novela ZPPDFT-2C, ki je bila sprejeta v letu 2025, je pomenila spremembo dotedanje ureditve dostopa do registra dejanskih lastnikov in s tem prilagoditev domače pravne ureditve evropskim pravnim standardom ter sodbam Sodišča EU. V skladu z zahtevami Direktive (EU) 2024/1640 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o mehanizmi, ki jih morajo vzpostaviti države članice za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Direktive (EU) 2019/1937 ter spremembi in razveljavitvi Direktive (EU) 2015/849 (UL L, 2024/1640, 19.6.2024; v nadaljnjem besedilu: Direktiva (EU) 2024/1640) pa se s predlogom zakona v slovenski pravni red prenaša še strožje in bolj nadzorovane mehanizme dostopa do registra dejanskih lastnikov. Po ZPPDFT-2 imajo dostop do registra dejanskih lastnikov zavezanci iz 4. člena ZPPDFT-2 ter državni organi (organi odkrivanja in pregona, sodišča, preiskovalne komisije DZ in nadzorni organi iz 152. člena ZPPDFT-2) že po samem zakonu. Poleg njih lahko brezplačno do omejenega nabora podatkov (osebno ime, mesec in leto rojstva, država prebivališča, državljanstvo, višina deleža in oblika nadzora dejanskega lastnika) dostopajo tudi fizične ali pravne osebe z izkazaním upravičenim interesom. Ta je podan zlasti, če je namen dostopa povezan s preprečevanjem pranja denarja ali financiranja terorizma, če pravna oseba potrebuje podatke o svojih dejanskih lastnikih ali če oseba preverja nasprotno stranko pred sklenitvijo poslovnega razmerja. Za novinarje, akademike, izobraževalne ustanove in organizacije civilne družbe, ki se ukvarjajo s preprečevanjem pranja denarja, financiranjem terorizma ali sorodnimi področji, pa se upravičeni interes domneva. Zavezanci imajo pri izvajanju pregleda stranke neposreden elektronski dostop do vseh vpisanih podatkov v registru dejanskih lastnikov, iskanje pa je omogočeno tudi z uporabo kombinacij osebnega imena in drugih identifikatorjev (npr. davčne številke ali datuma rojstva).

Prav tako ZPPDFT-2 posebno pozornost posveča sledljivosti in nadzoru nad dostopi do registra dejanskih lastnikov. Vsaka zahteva za vpogled mora biti vložena pisno in je predmet upravne odločbe AJPES, ki jo mora AJPES izdati v roku 15 delovnih dni. Vsi dostopi se beležijo, kar omogoča naknadni nadzor zakonitosti vpogledov. Za nepooblaščen ali nenamensko uporabo podatkov zakon predpisuje visoke globe, ki segajo od 400 do 30.000 EUR, odvisno od statusa kršitelja.

Ne glede na že sprejete ukrepe in spremembe na področju registra dejanskih lastnikov so države članice na podlagi Direktive (EU) 2024/1640 dolžne izvesti še dodatne prilagoditve, saj le-ta zahteva celovito posodobitev evropskega sistema preglednosti dejanskega lastništva. Tako Direktiva (EU) 2024/1640 v 11., 12., 13. in 15. členu določa nove obveznosti, ki jih morajo države članice prenesti v svoje pravne rede najkasneje do 10. julija 2026. Gre za obveznosti, ki se nanašajo na usklajeno ureditev pravnega interesa, nadgradnjo delovanja centralnih registrov ter vzpostavitev višjih standardov pravne varnosti, sledljivosti in preglednosti pri dostopu do podatkov o dejanskih lastnikih.

Nadaljnji prenos predhodno navedenih določb Direktive (EU) 2024/1640 je zato nujen, da se zagotovi popolna skladnost slovenskega pravnega reda z novo obvezno evropsko ureditvijo, ki stremi k večji učinkovitosti, preglednosti in enotni obravnavi zavezancev v vseh državah članicah. Ti dodatni ukrepi bodo odpravili pomanjkljivosti prejšnje ureditve, okrepili pravno varnost uporabnikov ter zagotovili sodoben sistem upravljanja podatkov o dejanskih lastnikih, ki ustreza najnovejšim evropskim standardom.

2. CILJI, NAČELA IN POGLOAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je prenos določb 11., 12., 13. in 15. člena Direktive (EU) 2024/1640, ki jih je potrebno prenesti v slovenski pravni red do 10. julija 2026.

Tako je bistveni del predloga zakona, da se omeji dostop do registra dejanskih lastnikov na način, da je potrebno izkazati pravni interes, ki je povezan s preprečevanjem pranja denarja in financiranjem terorizma, s čemer se v največji možni meri upošteva pravica do spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov.

2.2 Načela

Pri pripravi predloga zakona sta bili upoštevani naslednji načeli:

- **načelo omejenega dostopa na podlagi pravnega interesa:** dostop do podatkov o dejanskih lastnikih ni več splošno javen, temveč je omejen na subjekte, ki izkažejo pravni interes;
- **načelo preglednega postopka za dostop:** zahteva za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih mora biti vložena pri upravljavcu registra, ki upravlja register dejanskih lastnikov, pri čemer mora vloga vsebovati utemeljitev pravnega interesa, povezanega s preprečevanjem pranja denarja in financiranjem terorizma.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona določa, da je dostop do podatkov iz registra dejanskih lastnikov omogočen organom odkrivanja in pregona, kot so policija, tožilstvo in sodišča ter pristojnim nadzornim organom, npr. Banki Slovenije in Agenciji za trg vrednostnih papirjev. Poglavitna novost je, da bo takojšen, nefiltriran, neposreden in brezplačen dostop do vseh podatkov iz registra za namen izvajanja preiskav ter podpore preiskavam nacionalnih organov omogočen tudi organom, uradom in agencijam Evropske unije, in sicer Evropskemu javnemu tožilstvu (EPPO), Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF), Evropskemu policijskemu uradu (Europol) in Agenciji Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust). Dostop bo imel tudi Evropski organ za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AMLA), kadar bo izvajal nadzorne dejavnosti.

Že z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 56/25) je bil spremenjen režim dostopa do podatkov v registru dejanskih lastnikov, kar se s predlogom zakona ohrani. Fizične in pravne osebe, ki niso zavezanci, bodo lahko dostopale do omejenega nabora podatkov iz registra, in sicer do osebnega imena dejanskega lastnika, meseca in leta rojstva, države stalnega ali začasnega prebivališča, državljanstva ter višine lastniškega deleža in oblike nadzora dejanskega lastnika. Tak dostop bo mogoče pridobiti le pod pogojem, da oseba izkaže pravni interes, ki mora biti povezan z odkrivanjem in preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, kar zagotavlja, da se podatki uporabljajo izključno za te namene.

Predlog zakona določa tudi nabor fizičnih in pravnih oseb, ki jim pravnega interesa ne bo treba dokazovati, saj se bo štelo, da je izkazan že na podlagi njihove funkcije ali dejavnosti. Med te osebe sodijo organizacije civilne družbe, ki se ukvarjajo s preprečevanjem pranja denarja, financiranjem terorizma ali sorodnimi področji, akademiki in novinarji, osebe, ki nameravajo poslovati s pravnimi subjekti ali pravnimi ureditvami v Evropski uniji, organi tretjih držav, kadar potrebujejo dostop v okviru svojih preiskav ali analiz na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ter fizične ali pravne osebe iz tretjih držav, ki izvajajo ukrepe s tega področja, pod pogojem, da potrebo po dostopu izkažejo za namen izvajanja skrbnega pregleda strank. Pravni interes je priznan tudi registrskemu organu, ki je pristojen za vpis pravnih subjektov in nadzor nad zakonitostjo statusnih preoblikovanj, javnim organom, pristojnim za izvajanje mehanizmov kohezijske politike, mehanizma za okrevanje in

odpornost ter javnega naročanja, kadar je dostop nujen v zvezi z gospodarskim subjektom, ki sodeluje v postopku javnega naročanja. Poleg tega je priznan tudi osebam, ki razvijajo ali vzdržujejo informacijske rešitve, analitična orodja ali storitve, ki so namenjene izključno zavezancem ali pristojnim organom.

Za pridobitev dostopa bo morala oseba vložiti vlogo pri upravljavcu registra, to je Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES), in sicer v pisni ali elektronski obliki. Vloga mora vsebovati podatke, ki so glede na vrsto vlagatelja določeni v zakonu, nekatere skupine pa bodo morale pravni interes tudi izkazati. AJPES bo o popolni vlogi odločil v 12 delovnih dneh, v primeru nepopolne vloge pa v sedmih dneh po poteku prvotnega roka za odločitev. V primeru povečanega števila prejetih vlog se lahko rok podaljša še za dodatnih 12 delovnih dni. Če se bo povečano število vlog nadaljevalo, se rok lahko podaljša še za dodatnih 12 dni, o čemer bo AJPES moral obvestiti Evropsko komisijo. Ko bo pravni interes ugotovljen, bo AJPES izdal potrdilo, ki bo veljalo tri leta in bo moralo vsebovati obvezne sestavine, določene v zakonu. AJPES bo moral tudi redno preverjati, ali oseba, ki ji je bil dostop odobren na podlagi funkcije ali poklica, še vedno izpolnjuje pogoje, če ne, bo potrdilo preklical.

Predlog zakona določa tudi, da se bo v primeru, ko je upravljavec registra druge države članice že preveril pravni interes na podlagi funkcije ali poklica, to preverjanje štelo kot veljavno tudi v Republiki Sloveniji, če vlagatelj predloži ustrezno potrdilo druge države članice.

Če pravnega interesa ne bo mogoče potrditi, bo AJPES vlogo zavrnil z odločbo, zoper katero pritožba ne bo dovoljena, bo pa možen upravni spor. AJPES bo moral voditi evidenco vseh vlog, pri čemer zakon taksativno določa omejitve glede razkritja informacij o tem, kdo je dostopal do podatkov o določenem dejanskem lastniku.

Posebno varovalo predstavlja ureditev izjemnih okoliščin, v katerih se osebni podatki dejanskega lastnika ne razkrijejo. Gre za primere, ko bi lahko razkritje povzročilo nesorazmerno tveganje, kot so tveganja prevar, ugrabitve, izsiljevanja, prisiljevanja, nadlegovanja, nasilja ali ustrahovanja.

Ključni cilji predloga zakona so tako uskladitev z evropskim pravnim okvirom na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, vključno z uredbami in akti, ki uvajajo povezovanje registrov dejanskih lastnikov prek evropske platforme, poenotenje standardov dostopa ter uvedba nadnacionalnega nadzora. Predlog zakona jasneje določa tudi določene vsebine obstoječe ureditve, zlasti glede definicije in preverjanja pravnega interesa, postopkovnih določb ter sledljivosti in varovalnih mehanizmov. Temeljni namen predloga zakona je zagotoviti varno in pregledno finančno okolje, ki bo odporno proti zlorabam, hkrati pa omogočalo učinkovito in nemoteno poslovanje pravnim osebam.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je v celoti prilagojen pravu EU, saj gre za predpis, ki v domači pravni red (delno) prenaša Direktivo 2024/1640/EU.

AVSTRIJA

V Avstriji pravno podlago za register dejanskih lastnikov predstavlja Zakon o registru dejanskih lastnikov, ki je začel veljati 15. januarja 2018, vpogled v register pa je omogočen od 2. maja 2018.

Med novostmi je ločeno evidentiranje (za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma) podatkov o dejanskih lastnikih, ki so ključni. Dejanski lastnik je opredeljen kot posameznik, ki mu je z ekonomskega vidika mogoče pripisati lastništvo podjetja, fundacije ali sklada. Poleg tega je bila uvedena podatkovna zbirka, ki vključuje informacije o ustreznih pravnih osebah iz registra podjetij, registra združenj ter zveznih in državnih dobrodelnih fundacij in skladov.

Dostop do registra je omogočen preko elektronskega portala, in sicer bankam, zavarovalnicam, odvetnikom, notarjem, revizorjem, davčnim svetovalcem, računovodjem, nepremičninskim agentom, poslovnim svetovalcem, ponudnikom kripto storitev in drugim reguliranim subjektom. Dostop je izključno omogočen za namen vnosov ali sprememb, izpolnjevanja obveznosti preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ali svetovanja strankam pri preverjanju dejanskih lastnikov. Do registra lahko dostopajo tudi javne institucije, ki so pristojne za javna naročila.

Do registra lahko dostopajo tudi fizične osebe in organizacije, ki lahko dokažejo pravni interes, ki mora biti splošno dokazan. Za določene kategorije oseb, kot so novinarji, akademiki in organizacije civilne družbe, ki se ukvarjajo s preprečevanjem pranja denarja, financiranjem terorizma ali sorodnimi področji se šteje, da je pravni interes izkazan.

Na pisno zahteva dejanskega lastnika, mora registrski organ ugotoviti, ali naj se informacije o dejanskem lastniku zadržijo iz izvlečkov registra. V ta namen mora dejanski lastnik izkazati pravni interes, ki upravičuje takšno omejitev. Zakon navaja primere takšnih interesov, na primer goljufije ali druga kazniva dejanja.

Zakon določa seznam javnih organov, ki imajo pravico dostopati do registra za opravljanje svojih uradnih dolžnosti. Najpomembnejši med njimi so avstrijski nadzorni organi, organi pristojni za upravne kazenske postopke, organi kazenskega pravosodja, davčni organi, Avstrijska narodna banka in številni drugi.

ŠPANIJA

Španija je leta 2023 sprejela Kraljevi odlok 609/2023 z dne 11. julija o ustanovitvi osrednjega registra dejanskih lastnikov in potrditvi njegove uredbe (*Real Decreto 609/2023, de 11 de julio, por el que se crea el Registro Central de Titularidades Reales y se aprueba su Reglamento, Boletín Oficial del Estado, št. 165, 12. 7. 2023, str. 101182–101198*). Namen odloka je prilagoditev nacionalne zakonodaje na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter vključitev sprememb nekaterih določb Direktive 2024/1640/EU.

V skladu z navedenim odlokom je bil v Španiji vzpostavljen osrednji register dejanskih lastnikov, ki zajema podatke o vseh španskih pravnih osebah ter subjektih brez pravne osebnosti, ki imajo sedež ali

glavno dejavnost v Španiji oziroma jih upravljajo osebe iz Španije. Register vključuje tudi informacije o subjektih, ki nameravajo vzpostaviti poslovni odnos ali pridobiti nepremičnino v Španiji. Kraljevi odlok ureja pridobivanje podatkov o dejanskem lastništvu omenjenih oseb ter določa, da do registra dejanskih lastnikov lahko dostopajo zavezanci in posamezniki, ki izkažejo legitimen interes.

Za medije ali civilnodružbene organizacije, ki se ukvarjajo s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, se šteje, da je pravni interes izkazan.

LATVIJA

Register dejanskih lastnikov se vodi v okviru Registra podjetij Republike Latvije. Spremembe in dopolnitve Zakona o preprečevanju pranja denarja, financiranja terorizma in širjenja orožja, ki so začele veljati 1. julija 2020, so spodbudile vzpostavitev posebnega postopka za izmenjavo informacij med javnimi organi, subjekti in zavezanci, kot so računovodje, odvetniki, stečajni upravitelji in banke. Tako je 1. junija 2020 začel delovati Register podjetij Republike Latvije, ki med drugim zagotavlja poročanje o dejanskih lastnikih. Register omogoča subjektom nadzora, da prijavijo morebitne lažne podatke o dejanskih lastnikih pravnih oseb.

Latvija je ohranila visoko stopnjo preglednosti. Po odločitvi sodišča Evropske Unije iz leta 2022 se je Latvija izrecno odločila, da bo svoj register dejanskih lastnikov ohranila javno dostopen.

Javnost si lahko brezplačno ogleda aktualne podatke dejanskih lastnikov preko portala *Register of Enterprises*. Razpoložljive informacije vključujejo: polno ime, osebno identifikacijsko številko (ali datum rojstva, državljanstvo in podrobnosti osebnega dokumenta za tujce), narodnost, državo prebivališča ter informacijo o naravi njihovega nadzora.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- ni administrativnih posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- ni administrativnih posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona ima za gospodarstvo izrazito pozitivne systemske učinke, saj združuje dva ključna cilja javnega interesa, to je učinkovito preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter zaščito osebnih podatkov in občutljivih poslovnih interesov gospodarskih subjektov.

Takšna uravnotežena ureditev omogoča vzpostavitev predvidljivega, varnega in konkurenčnega poslovnega okolja, ki spodbuja vlaganja, zmanjšuje tveganja in krepi pravno varnost podjetij.

S tem ko predlog zakona jasno določa kdo, v kakšnem obsegu in za kakšen namen lahko dostopa do podatkov o dejanskih lastnikih, bistveno zmanjšuje tveganje za neupravičeno razkritje občutljivih lastniških informacij, kar je za številne gospodarske subjekte ključno. V panogah, kjer je lastniška struktura strateško pomembna (npr. visokotehnoški sektor, start-up podjetja z zaščitenimi poslovnimi modeli, investicijske strukture ali družinska podjetja), omejen javni dostop preprečuje konkurenčne zlorabe, nadlegovanje ali neželene pritiske. To krepi zaupanje podjetnikov in vlagateljev v slovenski trg ter spodbuja odpiranje novih gospodarskih pobud.

Predlog zakona uvaja strogo urejen postopek za izkazovanje pravnega interesa, določa roke za odločanje o vlogah, vsebino dokazil ter vzajemno priznavanje med državami članicami EU. S tem se zmanjšuje administrativna negotovost za podjetja, zavezance in investitorje, ki se v praksi soočajo z obveznostjo preverjanja lastniških struktur. Predvidljiv, enoten in transparenten postopek omogoča hitrejše in učinkovitejše izvajanje ukrepov skrbnega pregleda poslovnih partnerjev, kar je ključnega pomena pri finančnih transakcijah, investicijskih postopkih in sodelovanju z mednarodnimi subjekti.

Ureditev bo prispevala tudi h krepitvi stabilnosti finančnega sistema, saj organom pregona, nadzornim institucijam in zavezancem omogoča pravočasen, neposreden in neoviran dostop do vseh potrebnih podatkov za preprečevanje pranja denarja. Dolgoročno to zmanjšuje izpostavljenost gospodarstva kriminalnim dejavnostim, ki lahko izkrivljajo konkurenco, ogrožajo ugled države in vplivajo na stroške poslovanja. Krepitev sistema preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma tako posredno krepi tudi boniteto in ugled države v mednarodnem finančnem prostoru.

Predlog zakona uvaja učinkovite varovalke za zaščito dejanskih lastnikov, kar je pomembno pri zaščiti osebne integritete posameznikov, ki imajo pomembne poslovne interese. Uvedba možnosti začasnega ali delnega izvzetja podatkov iz dostopa zaradi izjemnih okoliščin (tveganje nasilja, izsiljevanja, ugrabitev, nadlegovanja) zmanjšuje tveganja, ki jih razkritje teh informacij lahko povzroči posameznikom in njihovim poslovnim subjektom. S tem se zmanjšuje tudi negotovost glede osebne varnosti, kar spodbuja večjo pripravljenost za vstop v podjetništvo in prevzemanje lastniških deležev v slovenskih poslovnih subjektih.

Uvajanje obvezne sledljivosti dostopov in pravice dejanskih lastnikov do vpogleda v to, kdo je in kdaj dostopal do njihovih podatkov, dodatno krepi zaupanje v pravičnost in integriteto sistema. Takšna ureditev skladno z evropskimi standardi zagotavlja visoko stopnjo odgovornosti upravljavca registra ter preprečuje možnosti zlorabe. To je pomembno sporočilo gospodarstvu, da je okolje nadzorovano, varno in skladno z načeli varstva osebnih podatkov.

Predlog zakona predvideva le omejene in obvladljive stroške za gospodarstvo, vezane predvsem na tehnične prilagoditve pri zavezancih, ki pa so nujni zaradi evropskih zahtev in bodo dolgoročno nadomeščeni z bolj učinkovitim sistemom preverjanja lastništva. Pričakovati je, da bo zaradi večje jasnosti, enotnosti in predvidljivosti postopkov administrativna obremenitev zavezancev celo zmanjšana.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti predpis bo izvajala Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem portalu E-demokracija, s čimer je bilo zainteresirani javnosti omogočeno, da poda pripombe. Rok za podajo pripomb je do

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA (OSEBNO IME IN NAZIV FIZIČNE OSEBE ALI FIRMA IN NASLOV PRAVNE OSEBE)

9. ZNESEK PLAČILA, KI GA JE OSEBA IZ PREJŠNJE ALINEJE V TA NAMEN PREJELA

10. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22, 45/22, 17/25 in 56/25; v nadaljnjem besedilu: ZPPDFT-2) se v 3. členu za 25. točko doda nova 26. točka, ki se glasi:

»26. »izrecni sklad« je pravni dogovor, ki ga ustanovitelj z izjavo volje ustanovi v pisni obliki, s katero se premoženje prenese pod nadzor skrbnika v korist enega ali več upravičencev ali za določen namen. Izrecni sklad ni pravna oseba, temveč razmerje med ustanoviteljem, skrbnikom in upravičenci, pri čemer ima skrbnik fiduciarne dolžnosti glede upravljanja premoženja sklada;«.

Dosedanje 26. do 57. točka postanejo 27. do 58. točka.

2. člen

Besedilo 51. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Takojšen, nefiltriran, neposreden in brezplačen dostop do vseh podatkov iz registra imajo:

- Urad,
- organi odkrivanja in pregona,
- sodišča,
- nadzorni organi iz prvega odstavka 152. člena tega zakona, razen nadzorna organa iz g) in h) točke, ki imata dostop izključno pri izvajanju nalog na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma,
- državni organi, ki odločajo o davčnih zadevah,
- organi, pristojni za izvajanje omejevalnih ukrepov, opredeljeni v zakonu, ki ureja omejevalne ukrepe,
- preiskovalna komisija Državnega zbora Republike Slovenije.

Iskanje podatkov o dejanskih lastnikih na podlagi tega odstavka se omogoči tudi z uporabo kombinacije osebnega imena in davčne številke, osebnega imena in datuma rojstva ali kombinacije osebnega imena in naslova stalnega prebivališča, vpisanega v register.

(2) Zavezanci iz 4. člena tega zakona imajo pri izvajanju ukrepa skrbnega pregleda strank dostop do vseh podatkov iz registra. Iskanje podatkov o dejanskih lastnikih se zavezancem iz 4. člena tega zakona omogoči tudi z uporabo kombinacije osebnega imena in davčne številke, osebnega imena in datuma rojstva ali kombinacije osebnega imena in naslova stalnega prebivališča, vpisanega v register.

(3) Dostop do podatkov iz registra imajo tudi:

- zavezanci držav članic, pri izvajanju ukrepa skrbnega pregleda strank, in organi držav članic, ki so sorodni organom iz prvega odstavka tega člena,
- Evropski organ za preprečevanje pranja denarja, ustanovljen na podlagi Uredba (EU) 2024/1620 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter o spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 1095/2010,
- Evropsko javno tožilstvo,
- Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF),

- Evropski policijski urad (Europol) pri zagotavljanju operativne podpore pristojnim organom držav članic,
- Agencija Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust) pri zagotavljanju operativne podpore pristojnim organom držav članic.

Dostop do podatkov iz registra se osebam iz tega odstavka omogoči s povezovanjem registra preko evropske platforme, skladno z 49. členom tega zakona. V kolikor dostop skladno z 49. členom tega zakona tehnično ni mogoč, se dostop omogoči pri upravljavcu registra pod pogoji iz prvega ali drugega odstavka tega člena.

(4) Dostop do podatkov iz registra imajo tudi fizične ali pravne osebe, ki izkažejo pravni interes, povezan z odkrivanjem in preprečevanjem pranja denarja ter financiranja terorizma in povezanimi predhodnimi kaznivimi dejanji. Osebe iz prejšnjega stavka lahko pridobijo naslednje podatke o dejanskem lastniku:

- osebno ime,
- mesec in leto rojstva,
- državo stalnega in začasnega prebivališča,
- državljanstvo oziroma državljanstva,
- v primeru dejanskega lastnika pravne osebe višino njegovega lastniškega deleža in obliko nadzora dejanskega lastnika,
- v primeru dejanskega lastnika subjektov iz 44. člena tega zakona obliko nadzora dejanskega lastnika.

(5) Šteje se, da ima že na podlagi tega zakona pravni interes iz tega člena:

- a) fizična ali pravna oseba, za namene novinarstva, poročanja ali drugih oblik medijskega izražanja v zvezi s preprečevanjem pranja denarja, s tem povezanih kaznivih dejanj ali financiranja terorizma in bojem proti njim;
- b) organizacija civilne družbe, vključno z nevladnimi organizacijami, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja nevladne organizacije, in akademskimi krogi, ki se ukvarjajo s preprečevanjem pranja denarja, s tem povezanimi kaznivimi dejanji ali financiranjem terorizma in bojem proti njim.

(6) Dostop do podatkov iz četrtega odstavka tega člena o posameznem poslovnem subjektu, za katerega izkaže pravni interes, ima:

- a) fizična ali pravna oseba, ki želi skleniti poslovno razmerje s pravno osebo, in s pridobitvijo podatkov iz registra želi preprečiti kakršno koli povezavo poslovnega razmerja s pranjem denarja, s tem povezanimi predhodnimi kaznivimi dejanji ali financiranjem terorizma;
- b) fizična ali pravna oseba iz tretje države, ki izvaja ukrepe s področja preprečevanja pranja denarja ali financiranja terorizma, pod pogojem, da lahko izkaže potrebo po dostopu do podatkov iz registra za izvajanje skrbnega pregleda strank ali potencialnih strank, na podlagi zahtev glede preprečevanja pranja denarja ali financiranja terorizma v tej tretji državi;
- c) pristojni organ tretje države, ki izvaja naloge s področja preprečevanja pranja denarja ali financiranja terorizma, pod pogojem, da lahko izkaže potrebo po dostopu do podatkov iz registra za opravljanje svojih nalog, ki temeljijo na zakonodaji tretje države za področje preprečevanja pranja denarja ali financiranja terorizma;
- d) druga oseba, če izkaže pravni interes v zvezi s preprečevanjem pranja denarja, s tem povezanih kaznivih dejanj ali financiranja terorizma in bojem proti njim, za vsak primer posebej.

(7) Dostop do podatkov iz četrtega odstavka tega člena o posameznem poslovnem subjektu, za katerega izkaže namen in pravno podlago, ima:

- a) registrski organ, ki je pristojen za vpis pravnih subjektov v register ter izvajanje nadzora nad zakonitostjo postopkov združitve, delitev in preoblikovanj gospodarskih družb in sorodni organ države članice;
- b) javni organ, pristojen za izvajanje mehanizma za kohezijo in regionalni razvoj, ter programov v skladu z Uredbo (EU) 2021/1060, in sorodni organ države članice;
- c) javni organ, pristojen za izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost, in sorodni organ države članice;
- d) javni organ ali pravna oseba javnega prava, ki v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje, izvaja postopek javnega naročanja ali v njem sodeluje kot pristojni organ, kadar zahteva dostop do podatkov o dejanskem lastništvu v zvezi s ponudnikom ali gospodarskim subjektom, kateremu je bila ali bi lahko bila oddana javna naročniška pogodba, in sorodni organ države članice;
- e) fizična ali pravna oseba, ki razvija, vzdržuje ali zagotavlja informacijske tehnološke rešitve, storitve ali analitična orodja, namenjena izključno zavezancem ali pristojnim organom za izvajanje obveznosti po tem zakonu.

(8) Fizične ali pravne osebe iz a) in b) točke petega odstavka tega člena in c) točke šestega odstavka imajo dostop tudi do preteklih podatkov o dejanskih lastnikih poslovnih subjektov, vključno s poslovnimi subjekti, ki so bili likvidirani ali so prenehali obstajati v preteklih petih letih kot tudi do opisa nadzorne ali lastniške strukture.

(9) Dostop do podatkov na podlagi tega člena je mogoč z uporabo elektronske identifikacije srednje ravni zanesljivosti. Upravljavec registra zagotovi, da imajo fizične ali pravne osebe, ki izkažejo pravni interes, na zahtevo dostop do podatkov tudi v pisni obliki, kadar elektronskih sredstev ne morejo uporabljati ali kadar zahtevajo pisni izpisek za potrebe svojih postopkov.

(10) Dostop do podatkov iz registra se osebam iz petega do sedmega odstavka tega člena iz drugih držav članic omogoči s povezovanjem registra preko evropske platforme, skladno z 49. členom tega zakona. V kolikor dostop skladno z 49. členom tega zakona ni mogoč, se dostop omogoči pri upravljavcu registra pod pogoji iz četrtega do sedmega odstavka tega člena.

(11) Dostop do podatkov iz registra ima tudi poslovni subjekt, ki želi pridobiti podatke o svojih dejanskih lastnikih. Dostop se omogoči zastopniku ali pooblaščenemu osebi poslovnega subjekta iz prejšnjega stavka na podlagi izkazane osebne identitete in pooblastila za zastopanje.

(12) Zavezancu iz 4. člena tega zakona in pravni ali fizični osebi iz a) in d) točke šestega odstavka tega člena za dostop do podatkov iz registra upravljavec registra zaračuna stroške v skladu s tarifo. Tarifo določi upravljavec registra v soglasju z ministrom, pristojnim za finance. Višina nadomestila stroškov za dostop se določi v višini stroškov, ki so nujni za zagotavljanje kakovosti podatkov v registru in za njihovo dostopnost, pri čemer ne sme ogroziti učinkovitega dostopa do podatkov, shranjenih v registru.«.

3. člen

Za 51. členom se dodajo novi 51.a, 51.b, 51.c, 51.d in 51.e člen, ki se glasijo:

»51.a člen

(vloga za dostop do podatkov na podlagi pravnega interesa)

(1) Oseba iz petega do sedmega odstavka prejšnjega člena vlogo za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih vložijo pri upravljavcu registra v pisni ali elektronski obliki.

(2) Oseba iz a) in b) točke petega odstavka prejšnjega člena izkazuje obstoj pravnega interesa na podlagi funkcije ali poklica in v vlogi za dostop do podatkov navede:

1. v primeru osebe iz a) točke:

- če je prosilec fizična oseba, osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke, kadar je prosilec vpisan v davčni register Republike Slovenije tudi davčno številko;
- če je prosilec pravna oseba, podatke iz prejšnje alineje za fizično osebo, ki vlogo vloži v imenu pravne osebe, podatke iz prejšnje alineje za vse druge fizične osebe, ki so ali bodo pooblaščenec za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v imenu pravne osebe, firmo oziroma polno pravno ime pravne osebe in njen poslovni naslov, v primeru poslovnega subjekta vpisanega v Poslovni register Slovenije tudi matično ali davčno številko, evropsko enotno identifikacijsko številko (EUID) ali drugo ustrezno dokazilo o njenem obstoju in dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu pravne osebe;
- podatke o funkciji ali poklicu prosilca, pri pravni osebi pa tudi podatke o funkciji vseh fizičnih oseb iz prejšnje alineje znotraj pravne osebe ter dokazilo o delovanju za namene novinarstva, poročanja ali drugih oblik medijskega izražanja v zvezi s preprečevanjem pranja denarja, s tem povezanih kaznivih dejanj ali financiranja terorizma in bojem proti njim.

2. v primeru osebe iz b) točke:

- če je prosilec fizična oseba, osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke, kadar je prosilec vpisan v davčni register Republike Slovenije tudi davčno številko;
- če je prosilec pravna oseba, podatke iz prejšnje alineje za fizično osebo, ki vlogo vloži v imenu pravne osebe, podatke iz prejšnje alineje za vse druge fizične osebe, ki so ali bodo pooblaščenec za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v imenu pravne osebe, firmo oziroma polno ime pravne osebe in njen poslovni naslov, v primeru poslovnega subjekta vpisanega v Poslovni register Slovenije tudi matično ali davčno številko, evropsko enotno identifikacijsko številko (EUID) ali drugo ustrezno dokazilo o njenem obstoju in dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu pravne osebe;
- podatke o funkciji ali poklicu prosilca, pri pravni osebi pa tudi podatke o funkciji vseh fizičnih oseb iz prejšnje alineje znotraj pravne osebe ter dokazilo o delovanju organizacije civilne družbe, nevladne organizacije ali akademskega kroga, povezano s preprečevanjem pranja denarja, s tem povezanih kaznivih dejanj ali financiranjem terorizma in bojem proti njim.

(3) Oseba iz šestega odstavka prejšnjega člena izkazuje obstoj pravnega interesa na podlagi povezave s poslovnim subjektom, katerega podatke o dejanskih lastnikih zahteva, in v vlogi navede:

1. v primeru osebe iz a) točke:

- če je prosilec fizična oseba, osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke, kadar je prosilec vpisan v davčni register Republike Slovenije tudi davčno številko;
- če je prosilec pravna oseba, podatke iz prejšnje alineje za fizično osebo, ki vlogo vloži v imenu pravne osebe, podatke iz prejšnje alineje za vse druge fizične osebe, ki so pooblaščenec ali bodo pooblaščenec za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v imenu pravne osebe, firmo oziroma polno ime pravne osebe in njen poslovni naslov, v primeru poslovnega subjekta vpisanega v Poslovni register Slovenije tudi matično ali davčno številko, evropsko enotno identifikacijsko številko (EUID) ali drugo ustrezno dokazilo o njenem obstoju in dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu pravne osebe;
- naziv poslovnega subjekta in matično ali davčno številko, v zvezi s katero želi pridobiti podatke o njenih dejanskih lastnikih;
- dokazilo o sklenjenem poslovnem razmerju oziroma o nameri sklenitve poslovnega razmerja.

2. v primeru osebe iz b) točke:
 - firmo oziroma polno ime pravne osebe, poslovni naslov ali drugo ustrezno dokazilo o njenem obstoju;
 - podatke o fizični osebi, ki vlogo vloži v imenu pravne osebe, in sicer osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče in kontaktne podatke;
 - podatke za vse druge fizične osebe, ki so pooblaščen ali bodo pooblaščen za dostop do podatkov o dejanskem lastništvu v imenu pravne osebe, in sicer osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke;
 - dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu pravne osebe;
 - podatke o funkciji ali poklicu prosilca ter podatke o funkciji vseh fizičnih oseb iz druge in tretje alineje te točke znotraj pravne osebe;
 - dokazilo o statusu zavezanca v tretji državi;
 - naziv poslovnega subjekta in matično ali davčno številko, v zvezi s katero želi pridobiti podatke o njenih dejanskih lastnikih;
 - dokazilo o potrebi po dostopu do podatkov iz registra za izvajanje skrbnega pregleda strank ali potencialnih strank, na podlagi zahtev glede preprečevanja pranja denarja ali financiranja terorizma v tej tretji državi.

3. v primeru osebe iz c) točke:
 - naziv organa, poslovni naslov in ustrezno dokazilo o njenem obstoju;
 - podatke o fizični osebi, ki vlogo vloži v imenu organa, in sicer osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke;
 - podatke za vse druge fizične osebe, ki so pooblaščen ali bodo pooblaščen za dostop do podatkov o dejanskem lastništvu v imenu organa, in sicer osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke;
 - dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu organa;
 - podatke o funkciji ali poklicu prosilca ter podatke o funkciji vseh fizičnih oseb iz druge in tretje alineje te točke znotraj organa;
 - naziv poslovnega subjekta in matično ali davčno številko, v zvezi s katero želi pridobiti podatke o njenih dejanskih lastnikih;
 - dokazilo o potrebi po dostopu do podatkov iz registra za namen opravljanja svojih nalog na področju preprečevanja pranja denarja ali financiranja terorizma;
 - navedbo obdobja, v katerem od upravljavca registra zahteva, da se vzdrži razkritja njihovega dostopa do podatkov dejanskih lastnikov subjekta vpisa v register ter razlog za to omejitev, vključno z navedbo, na kakšen način bi posredovanje informacij ogrozilo namen njenih analiz in preiskav.

4. v primeru osebe iz d) točke:
 - če je prosilec fizična oseba, osebno ime, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke, kadar je prosilec vpisan v davčni register Republike Slovenije tudi davčno številko;
 - če je prosilec pravna oseba, podatke iz prejšnje alineje za fizično osebo, ki vlogo vloži v imenu pravne osebe, podatke iz prejšnje alineje za vse druge fizične osebe, ki so pooblaščen ali bodo pooblaščen za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v imenu pravne osebe, firmo oziroma polno ime pravne osebe in njen poslovni naslov, v primeru poslovnega subjekta vpisanega v Poslovni register Slovenije tudi matično ali davčno številko, evropsko enotno identifikacijsko številko (EUID) ali drugo ustrezno dokazilo o njenem obstoju in dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu pravne osebe;
 - podatke o funkciji ali poklicu prosilca ter podatke o funkciji vseh fizičnih oseb iz prejšnje alineje znotraj pravne osebe;

- dokazilo, iz katerega izhaja pravni interes v zvezi s preprečevanjem pranja denarja, s tem povezanih kaznivih dejanj ali financiranja terorizma in bojem proti njim;
- opis namena dostopa, iz katerega izhaja pravni interes;
- naziv poslovnega subjekta in matično ali davčno številko, v zvezi s katero želi pridobiti podatke o njenih dejanskih lastnikih.

(4) Oseba iz sedmega odstavka prejšnjega člena v vlogi navede:

1. v primeru osebe iz a), b), c) in d) točke:

- naziv organa ali organizacije, poslovni naslov, v primeru organa ali pravne osebe vpisane v Poslovni register Slovenije tudi matično ali davčno številko, evropsko enotno identifikacijsko številko (EUID) ali drugo ustrezno dokazilo o njenem obstoju;
- podatke o fizični osebi, ki vlogo vloži v imenu organa ali pravne osebe, in sicer osebno ime, kadar je fizična oseba vpisana v davčni register Republike Slovenije tudi davčno številko, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke, podatke za vse druge fizične osebe, ki so pooblaščen ali bodo pooblaščen za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v imenu organa ali pravne osebe, in sicer osebno ime, kadar je fizična oseba vpisana v davčni register Republike Slovenije tudi davčno številko, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke;
- dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu organa ali pravne osebe;
- podatke o funkciji ali poklicu ter podatke o funkciji vseh fizičnih oseb iz druge alineje te točke znotraj organa ali pravne osebe;
- namen in pravno podlago za dostop.

2. v primeru osebe iz e) točke:

- če je prosilec fizična oseba, osebno ime, kadar je fizična oseba vpisana v davčni register Republike Slovenije tudi davčno številko, datum in kraj rojstva, stalno in začasno prebivališče ter kontaktne podatke;
- če je prosilec pravna oseba, podatke iz prejšnje alineje za fizično osebo, ki vlogo vloži v imenu pravne osebe, podatke iz prejšnje alineje za vse druge fizične osebe, ki so pooblaščen ali bodo pooblaščen za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v imenu pravne osebe, firmo oziroma polno ime pravne osebe, poslovni naslov, v primeru pravne osebe vpisane v Poslovni register Slovenije tudi matično ali davčno številko, evropsko enotno identifikacijsko številko (EUID) ali drugo ustrezno dokazilo o njenem obstoju in dokazilo o pooblastilu za delovanje v imenu pravne osebe;
- podatke o funkciji ali poklicu prosilca ter podatke o funkciji vseh fizičnih oseb iz prejšnje alineje znotraj pravne osebe;
- dokazilo, da razvija, vzdržuje ali zagotavlja informacijske tehnološke rešitve, storitve ali analitična orodja, namenjena izključno zavezancem ali pristojnim organom, ki izvajajo obveznosti iz tega zakona;
- namen in pravno podlago za dostop.

(5) Kadar je pravni interes osebe za dostop do podatkov iz registra na podlagi ene od kategorij iz petega do sedmega odstavka prejšnjega člena že preveril upravljavec registra druge države članice, se šteje, da je pogoj o obstoju pravnega interesa na podlagi funkcije ali poklica izpolnjen, če vlagatelj predloži potrdilo o izkazanem pravnem interesu, ki ga je izdal upravljavec registra države članice.

51.b člen
(odločanje o vlogi za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih)

- (1) Če upravljavec registra vloži iz prvega odstavka prejšnjega člena ugotovi, izda potrdilo o izkazanem pravnem interesu najkasneje v 12 delovnih dneh od prejema vloge. Upravljavec registra lahko od vlagatelja zahteva dopolnitev vloge, če vloga ne vsebuje vseh podatkov iz drugega do petega odstavka prejšnjega člena, če so v informacijah o izkazovanju pravnega interesa ali povezave s poslovnim subjektom nedoslednosti ali napake ali če priložene listine ne potrjujejo navedb vlagatelja. V tem primeru se rok za odločanje podaljša za sedem delovnih dni.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek se v primeru povečanega števila vlog rok za odločitev podaljša za 12 delovnih dni. Če je po poteku tega roka število prejetih vlog še vedno povečano, se rok za odločitev podaljša za dodatnih 12 delovnih dni. O vsakem podaljšanju odločanja o vlogah upravljavec registra obvesti Evropsko Komisijo.
- (3) Kadar upravljavec registra dvomi o obstoju pogojev za izdajo potrdila o izkazanem pravnem interesu, ki ga je izdal upravljavec registra države članice, o tem obvesti izdajatelja potrdila. Upravljavec registra v primeru iz prejšnjega stavka pri odločanju o obstoju pravnega interesa upošteva potrditev ali preklic potrdila s strani upravljavca registra države članice.
- (4) Če so pogoji za dostop do registra izpolnjeni, upravljavec registra vlagatelju omogoči dostop za tri leta od izdaje potrdila o izkazanem pravnem interesu. Osebam iz petega odstavka 51. člena tega zakona, ki pravni interes izkazujejo na podlagi njihove funkcije ali poklica, se vsakokratni dostop do podatkov na podlagi izdanega potrdila iz prejšnjega stavka omogoči brez ponovnega preverjanja izpolnjevanja pogojev za obstoj pravnega interesa. Oseba iz prejšnjega stavka lahko najmanj 15 dni pred iztekom roka iz prvega stavka tega odstavka zaprosi za podaljšanje dostopa, pri čemer mora izkazati nadaljevanje obstoja pravnega interesa, na podlagi katerega mu je bil omogočen dostop. Upravljavec registra o vlogi iz prejšnjega stavka odloči v sedmih delovnih dneh od prejema vloge in dokumentacije. Ne glede na prvi stavek tega odstavka se osebam iz a), b), c), d) in f) točke sedmega odstavka 51. člena tega zakona dostop podaljša za nadaljnja tri leta, razen če nastopijo razlogi iz tretjega, četrtega ali petega odstavka 51.c člena tega zakona.
- (5) Potrdilo o izkazanem pravnem interesu, s katerim upravljavec registra potrdi pravni interes, vsebuje naslednje podatke:
 - ime države upravljavca registra ter ime in kontaktne podatke upravljavca registra;
 - za prosilce, ki so fizične osebe, osebno ime, datum in kraj rojstva;
 - za prosilce, ki so organi ali pravne osebe, polno ime organa ali pravne osebe, poslovni naslov, matično številko, EUID, ter druge identifikacijske podatke navedene v vlogi;
 - osebne podatke fizičnih oseb, pooblaščenih za dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v imenu organa ali pravne osebe in podatke o njihovi funkciji znotraj organa ali pravne osebe prosilke;
 - kategorijo osebe iz petega odstavka 51. člena tega zakona, na podlagi katere je bil izkazan pravni interes;
 - datum veljavnosti potrdila;
 - enolično referenčno številko, povezano s potrdilom;
 - druge podatke opredeljene v izvedbenem aktu Evropske komisije, ki opredeljuje tehnične zahteve in postopke glede dostopa do podatkov dejanskih lastnikov na podlagi izkazanega pravnega interesa.
- (6) Potrdilo o izkazanem pravnem interesu vsebuje navedbo o skladnosti z zakoni in predpisi o varstvu osebnih podatkov. Potrdilo se izda v digitalni, strojno berljivi obliki, razen če prosilec dokazljivo ne more uporabljati elektronskih sredstev. Če je bil ugotovljen pravni interes v skladu s tretjim in četrtem odstavkom prejšnjega člena, potrdilo ne vsebuje informacij o določeni pravni osebi ali ureditvi, v zvezi s katero je prosilec zahteval dostop do podatkov o dejanskih lastnikih.

- (7) Imetnik potrdila o izkazanem pravnem interesu lahko kadar koli pregleda in preveri njegovo veljavnost na spletni strani upravljavca registra. Če je imetnik potrdila organ ali pravna oseba, lahko:
 - a) posodobi seznam fizičnih oseb, pooblaščenih za uporabo njegovega potrdila, ter njihove osebne podatke in informacije o njihovi funkciji znotraj organa ali pravne osebe, ali
 - b) upravljavcu registra predloži zahtevo za posodobitev seznama fizičnih oseb, pooblaščenih za uporabo potrdila, tako da navede osebne podatke teh fizičnih oseb in informacije o njihovi funkciji znotraj organa ali pravne osebe.
- (8) Za vprašanja postopka v zvezi z dostopom do podatkov o dejanskih lastnikih, ki temeljijo na izkazanem pravnem interesu, in niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.
- (9) Upravljavec registra vodi evidenco izdanih potrdil o izkazanem pravnem interesu.
- (10) Upravljavec registra omogoča dostop do podatkov izdanih potrdil o izkazanem pravnem interesu in njihovo potrditev upravljavcem registrov drugih držav članic na njihovo zahtevo ali z neposrednim posredovanjem informacij preko evropske platforme, skladno z 49. členom tega zakona, z uporabo zaščitene elektronske poti oziroma na drug način, ki omogoča varstvo osebnih podatkov prosilca.
- (11) Upravljavec registra omogoča dostop do podatkov izdanih potrdil o izkazanem pravnem interesu imetnikom potrdil o izkazanem pravnem interesu preko evropske platforme, skladno z 49. členom tega zakona, z uporabo zaščitene elektronske poti oziroma na drug način, ki omogoča varstvo osebnih podatkov prosilca.

51.c člen

(zavrnitev in preklic dostopa do registra)

- (1) Upravljavec registra prosilcu zavrne dostop do podatkov o dejanskih lastnikih, če:
 - a) vlagatelj ni predložil podatkov, navedenih v drugem do petem odstavku 51.a člena tega zakona;
 - b) pravni interes za dostop do podatkov o dejanskemu lastniku ni izkazan;
 - c) ima upravljavec registra utemeljen pomislek, da se podatki iz registra ne bodo uporabili za namene, za katere so bili zahtevani, ali da se bodo uporabili za namene, ki niso povezani s preprečevanjem pranja denarja, s tem povezanih predhodnih kaznivih dejanj ali financiranjem terorizma;
 - d) obstoji razlog iz 51.d člena tega zakona;
 - e) pravni interes vlagatelja, ki mu ga je priznal upravljavec registra druge države članice, ne zajema namenov, za katere se informacije zahtevajo;
 - f) je vlagatelj zahteve iz tretje države in odobritev zahteve za dostop do podatkov iz registra ne bi bila v skladu z določbami V. poglavja Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov.
- (2) Zoper odločbo o zavrnitvi ali zavrženju pritožba ni dovoljena, dovoljen pa je upravni spor.
- (3) Če upravljavec registra po odobritvi dostopa ugotovi obstoj katerega od razlogov za zavrnitev dostopa iz prvega odstavka tega člena, ali ga o preklicu obvesti upravljavec registra druge države članice, že odobreni dostop prekliče z odločbo, zoper katero pritožba ni dovoljena, dovoljen pa je upravni spor. Odločba iz prejšnjega stavka učinkuje z dnem njene izdaje.
- (4) Upravljavec registra obdobjno preverja, ali oseba, ki ji je bil dostop odobren na podlagi njene funkcije ali poklica, še vedno opravlja to funkcijo ali poklic, ki je bil podlaga za dostop, vendar ne prej kot 12 mesecev po odobritvi dostopa. Ne glede na prejšnji stavek se preverjanje lahko opravi pred potekom

tega roka, če obstaja utemeljen sum, da pravni interes za dostop do registra ne obstaja več. Upravljavec registra v primeru neizpolnjevanja pogojev po uradni dolžnosti izda odločbo o preklicu dostopa, ki učinkuje z dnem njene izdaje in zoper katero pritožba ni dovoljena, dovoljen pa je upravni spor.

- (5) V primeru prenehanja funkcije ali poklica mora imetnik potrdila o izkazanem pravnem interesu nemudoma po spremembi oziroma neizpolnjevanju pogojev za pravni interes, to sporočiti upravljavcu registra, ki nato onemogoči dostop. Če imetnik potrdila o izkazanem pravnem interesu ne zaprosi za podaljšanje dostopa do registra, upravljavec registra po poteku triletnega roka onemogoči dostop do registra.
- (6) V primeru preklica dostopa iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena upravljavec registra prekliče potrdilo o izkazanem pravnem interesu ter v preklicu potrdila navede in kratko pojasni razloge za preklic potrdila iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena ter navede informacije o pravici do pravnega sredstva. Upravljavec registra o preklicu obvesti imetnika potrdila o izkazanem pravnem interesu.
- (7) Upravljavec registra omogoča dostop do podatkov preklicanih potrdil o izkazanem pravnem interesu upravljavcem registrov drugih držav članic na njihovo zahtevo ali z neposrednim posredovanjem informacij preko evropske platforme, skladno z 49. členom tega zakona, z uporabo zaščiteneh elektronskih poti oziroma na drug način, ki omogoča varstvo osebnih podatkov prosilca.
- (8) Upravljavec registra omogoča dostop do podatkov preklicanih potrdil o izkazanem pravnem interesu imetnikom potrdil o izkazanem pravnem interesu preko evropske platforme, skladno z 49. členom tega zakona, z uporabo zaščiteneh elektronskih poti oziroma na drug način, ki omogoča varstvo osebnih podatkov prosilca.

51.d člen

(izjeme pri dostopu do podatkov o dejanskih lastnikih)

- (1) Dejanski lastnik ali njegov pooblaščenec lahko vloži zahtevo za izvzetje podatkov iz dostopa zavezancev, če obstajajo okoliščine, kot so nesorazmerno tveganje prevare, ugrabitve, izsiljevanja, prisiljevanja, nadlegovanja, nasilja in ustrahovanja ali če je dejanski lastnik mladoleten oziroma drugače pravno nesposoben. Upravljavec registra lahko dostop do vseh ali nekaterih osebnih podatkov o dejanskem lastniku izvzame iz dostopa, kadar na podlagi zahteve za izvzetje dostopa do podatkov o dejanskem lastniku utemeljeno sklepa, da bi razkritje podatkov izpostavilo dejanskega lastnika nesorazmernemu tveganju prevare, ugrabitve, izsiljevanja, prisiljevanja, nadlegovanja, nasilja in ustrahovanja ali kadar je dejanski lastnik mladoleten oziroma drugače pravno nesposoben.
- (2) Upravljavec registra izjemo iz prejšnjega odstavka odobri za vsak posamezni primer posebej, na podlagi podrobne ocene o podani izjemni naravi okoliščin in potrditvi, da nesorazmerna tveganja obstajajo.
- (3) O izjemi iz prvega odstavka tega člena upravljavec registra odloči z odločbo, zoper katero pritožba ni dovoljena, dovoljen pa je upravni spor.
- (4) Izvzetje dostopa iz prvega odstavka tega člena ne velja za zavezance iz drugega odstavka 4. člena tega zakona, organe iz prvega odstavka 51. člena tega zakona, in osebe iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona, kadar opravljajo naloge, povezane z javnimi pooblastili.
- (5) Upravljavec registra vodi evidenco izjem, z navedbo razlogov za njihovo odobritev. Statistične podatke o številu izjem in razlogih upravljavec registra enkrat letno objavi na svoji spletni strani.

51.e člen
(vodenje evidenc in razkritje dostopov do podatkov iz registra)

- (1) Upravljavec registra vodi evidenco fizičnih in pravnih oseb, ki dostopajo do podatkov o dejanskih lastnikih. Na zahtevo dejanskega lastnika upravljavec registra dejanskemu lastniku razkrije podatke o dostopih, skladno s pravico do dostopa iz (c) točke prvega odstavka 15. člena Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov.
- (2) Pri razkritju podatkov na podlagi prejšnjega odstavka se ne sme razkriti identitete oseb iz a) in b) točke petega odstavka 51. člena tega zakona, ampak se navede le njihovo funkcijo ali poklic.
- (3) Upravljavec registra dejanskemu lastniku ne sme razkriti informacij o dostopu, ki so jih opravili organi iz prvega odstavka 51. člena tega zakona, in sicer na podlagi zahteve organov:
 - v primeru predkazenskega in kazenskega postopka do zavrženja ovadbe ali vložitve zahteve za preiskavo ali obtožnega akta, vendar v nobenem primeru ne več kot osem let od posameznega dostopa;
 - v drugih primerih, če obstajajo očitni in utemeljeni razlogi za domnevo, da bi razkritje takšnih informacij škodovala učinkovitosti ali zaupnosti postopkov, ki so še v izvajanju ali bodo osnova za nadaljnje postopke, vendar v nobenem primeru ne več kot osem let od posameznega dostopa.
- (4) Upravljavec registra dejanskemu lastniku ne sme razkriti informacij o dostopu, ki so jih opravili sodelujoči organi iz tretjih držav organov iz prve do tretje alineje prvega odstavka 51. člena tega zakona, na podlagi zahteve iz prejšnjega odstavka.
- (5) Organ, ki je dostopal do podatkov v skladu s prvim odstavkom 51. člena tega zakona, mora upravljavcu registra v roku petnajst dni od prejema zahteve sporočiti, ali obstajajo zadržki iz tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena v zvezi z razkritjem informacij o dostopu. Upravljavec registra je vezan na odločitev organa iz tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena o obstoju zadržkov.
- (6) Upravljavec registra dejanskemu lastniku ne sme razkriti informacij o dostopu, ki so jih opravili organi iz c) točke šestega odstavka 51. člena tega zakona na podlagi zahteve iz c) točke tretjega odstavka 51.a člena tega zakona, vendar za največ pet let. Upravljavec registra lahko obdobje iz prejšnjega stavka podaljša za največ eno leto na podlagi utemeljene zahteve organa iz c) točke tretjega odstavka 51.a člena tega zakona.«

4. člen

182.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»182.a člen

(kršitve fizičnih in pravnih oseb, ki izkažejo pravni interes za pridobitev podatkov o dejanskih lastnikih)

- (1) Z globo od 3.000 do 30.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna ali fizična oseba, če v primeru prenehanja funkcije ali poklica kot imetnik potrdila o izkazanem pravnem interesu upravljavcu registra nemudoma ne sporoči spremembe oziroma neizpolnjevanja pogojev za pravni interes (peti odstavek 51.c člena).

- (2) Z globo od 1.500 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznujeta samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ali fizična oseba.
- (3) Z globo od 400 do 2.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznujejo odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika in odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen (začetek uporabe določbe)

Drugi odstavek 51.b člena zakona se začne uporabljati 10. novembra 2026.

6. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.